

Před sebou máte čtyřstránkový test, který obsahuje 45 položek. Své odpovědi zapisujte do záznamového archu.

Vybírejte vždy pouze jedinou odpověď.

U každé položky bude uplatněno toto bodování: Správně označená odpověď bude ohodnocena 1 bodem. Za nesprávně označenou odpověď nebo za více odpovědí označených jako platné vám bude odečteno 0,25 bodu.

Za odpověď e) nevíte dostanete 0 bodů.

1. S kterou oblastí sociální psychologie je především spojováno jméno Gustav Le Bon?

- a) psychologie davu
- b) zkoumání instrumentální agrese
- c) zkoumání postojů a možnosti jejich změny
- d) zkoumání procesů konstruování identity
- e) nevíte

2. Který z uvedených nepatří mezi zakladatele kognitivní psychologie?

- a) J. S. Bruner
- b) U. Neisser
- c) A. H. Maslow
- d) G. A. Miller
- e) nevíte

3. Tato disciplína psychologie se zabývá zejména popisem a výkladem psychických jevů, tak jak se objevují u rozvinutého a nepatologicky prožívajícího dospělého jedince. O jakou disciplínu se jedná?

- a) sociální psychologie
- b) obecná psychologie
- c) evoluční psychologie
- d) klinická psychologie
- e) nevíte

4. STRACH : FOBIE = VESELOST : ?

Z nabízených pojmů vyberte ten, který se významově nejvíce hodí namísto otazníku:

- a) dobrá nálada
- b) apatie
- c) obsese
- d) mánie
- e) nevíte

5. Ve které fázi vývoje musí podle E. Eriksona jedinec řešit psychosociální krizi INTIMITA vs. IZOLACE?

- a) adolescence
- b) mladší dospělost
- c) třetí až pátý rok života
- d) střední dospělost
- e) nevíte

6. V metodologicky správném výzkumném plánu je nutné co nejvíce eliminovat možné zdroje zkreslení výsledků výzkumu. Který zdroj zkreslení se snažíme odstranit užitím dvojité slepé kontroly a nezávislého pozorovatele?

- a) očekávání výzkumníka
- b) umělost prostředí (ekologická validita)
- c) účinek pořadí při opakovaném měření
- d) operacionalizace proměnných
- e) nevíte

7. George Kelly se domníval, že na lidi by se mělo pohlížet jako na intuitivní vědce. Cílem psychologa by pak mělo být objevení dimenzí, které používají sami jedinci k interpretaci a vytváření sebe samých nebo svých sociálních světů. Jak se tato teorie označuje?

- a) teorie kognitivní disonance
- b) teorie osobních konstruktů
- c) teorie objektivních vztahů
- d) teorie etnolingvistické identity
- e) nevíte

8. Která z uvedených nepatří mezi projektivní metody?

- a) Rorschachův test
- b) Tématický apercepční test
- c) Wechslerův test inteligence
- d) Test nedokončených vět
- e) nevíte

9. V psychoterapii se někdy stává, že pacient vyjadřuje vůči terapeutovi postoje, které ve skutečnosti cítí vůči druhým lidem. Jak se tato tendence označuje?

- a) reaktivní výtvor
- b) sublimace
- c) sugesce
- d) přenos
- e) nevíte

10. H. Eysenck ve své teorii osobnosti propojil klasické temperamentové typy s výsledky faktorově-analytických studií osobnosti. Jak by bylo možno v souladu s jeho teorií nejlépe charakterizovat melancholika?

- a) emočně stabilní extravert
- b) emočně nestabilní extravert
- c) emočně nestabilní introvert
- d) emočně stabilní introvert
- e) nevíte

11. Podle Skinnera jsou slova pouze reakce – projevy chování, které jsou produkovány proto, že byly prostředím upevněny. Při osvojování jazyka poskytují zpevnění rodiče, protože jejich úsměvy, pozornost a chvála jsou pro dítě příjemné. Každá řečová reakce, která vede k příjemným důsledkům, se bude příště vyskytovat s vyšší pravděpodobností. Jaké principy se podle Skinnera při osvojování jazyka uplatňují?

- a) principy operantního podmiňování
- b) vrozené faktory
- c) principy reality a slasti
- d) principy asimilace a akomodace
- e) nevíte

12. V přehledové studii bylo zjištěno, že průměrná hodnota korelace mezi inteligencí identických dvojčat vychovávaných společně je 0,86, u identických dvojčat vychovávaných zvlášť je to 0,72 a u neidentických dvojčat vychovávaných spolu je korelace 0,60. Jaký závěr můžeme učinit?

- a) na výši inteligence mají výrazně vyšší vliv faktory prostředí než vrozené (genetické) faktory
- b) na výši inteligence mají výrazně vyšší vliv vrozené (genetické) faktory než faktory prostředí**
- c) podíl faktorů prostředí a genetických faktorů na výši inteligence je zhruba stejný
- d) z těchto údajů nelze žádný závěr o podílu genetických faktorů a faktorů prostředí na výši inteligence vyvodit
- e) nevím

13. Která z následujících poruch se vyskytuje v populaci nejméně často?

- a) bipolární porucha
- b) mentální anorexie
- c) schizofrenie
- d) mnohočetná porucha osobnosti**
- e) nevím

14. V šedesátých letech minulého století byl populární jistý směr psychoterapie, jehož základní myšlenky byly zachyceny v knihách Jak si lidé hrají (Games People Play) nebo Já jsem OK – ty jsi OK (I'm Okay – You're Okay). Jak se tato terapie nazývá?

- a) gestalt terapie
- b) transakční analýza**
- c) psychoanalýza
- d) kognitivně-behaviorální terapie
- e) nevím

15. Jak se nazývá přístroj, který je založen na měření fyziologických reakcí, jako jsou změny srdeční frekvence, krevního tlaku, dechu a kožní galvanické reakce?

- a) tachistoskop
- b) pletysmograf
- c) počítačový tomograf
- d) polygraf**
- e) nevím

16. Zajímavou otázkou pro psychology je již delší dobu způsob, jakým lidé řeší problémy. Který z následujících směrů je charakterizován redukcionistickým přístupem, rozložením řešení problému do souboru stádií/kroků a zkoumáním heuristických strategií při řešení problémů?

- a) informační psychologie**
- b) humanistická psychologie
- c) gestalt psychologie
- d) funkcionalismus
- e) nevím

17. Změny ve vědomí vyvolané působením této drogy nejsou nijak výrazné, většinou nedochází k neobvyklým zrakovým vjemům nebo ztrátě kontaktu s realitou. Hlavním efektem je změna nálady – pocity pohody a snížení úzkosti. Po určité době užívání se zvyšuje tolerance, která často vede ke změně způsobu aplikace látky, a abstinenční příznaky jsou stále intenzivnější. O jakou drogu se jedná?

- a) LSD
- b) heroin**
- c) hašiš
- d) extáze
- e) nevím

18. Psycholožka se zabývá vývojem řeči u dětí. Náhodně vybere skupinu 150 půlročních dětí a sleduje jejich porozumění a produkci řeči postupně ve věku 6 měsíců, 9 měsíců, 1 roku, 2 a 5 let. Jaký přístup výzkumnice používá?

- a) narativní
- b) průřezový
- c) longitudinální**
- d) idiografický
- e) nevím

19. Výzkumník chce zjistit, jak sledování televizních reklam souvisí s množstvím zkonsumovaných sladkostí u pětiletých dětí. U skupiny 45 dětí po dva týdny sleduje, kolik času stráví sledováním TV reklam. Současně zaznamenává u každého dítěte množství zkonsumovaných sladkostí. O jaký typ experimentu jde?

- a) vícefaktoriální experiment
- b) experiment s vnitrosubjektovým plánem
- c) experiment s mezisubjektovým plánem
- d) nejedná se o experiment**
- e) nevím

20. Pojem "hlavonožec" se ve vývojové psychologii vztahuje k popisu

- a) dětské hry
- b) dětské kresby**
- c) pohybových vzorců v batolecím věku
- d) senzomotorického vývoje kojence
- e) nevím

21. Zkreslené vnímání tvaru vlastního těla se nejčastěji objevuje u osob trpících

- a) schizofrenií
- b) depresí
- c) úzkostí
- d) mentální anorexií**
- e) nevím

22. Doplňte na místo otazníku:

vrozená : získaná = fluidní inteligence : ?

- a) krystalická inteligence**
- b) vývojová inteligence
- c) obecná inteligence
- d) figurální inteligence
- e) nevím

23. Jak se označuje postup behaviorální terapie, při kterém je nežádoucí chování při svém výskytu negativně zpevněno (např. alkoholik dostane elektrickou ránu ve chvíli, kdy sáhne po sklenici)?

- a) systematická desenzibilizace
- b) přesyčení
- c) averzivní terapie
- d) vyhasínání
- e) nevím

24. Pojem individuace je spojen s teorií

- a) Jeana Piageta
- b) Maxe Lüschera
- c) Carla Gustava Junga
- d) Alfreda Adlera
- e) nevím

25. Starší muž dostane na rušné ulici srdeční infarkt. Leží na zemi a kolem něj stojí hlouček lidí, nikdo z nich ani z ostatních kolemjdoucích mu však neposkytne žádnou pomoc. Jak sociální psychologové jejich neochotu nejčastěji vysvětlují?

- a) sociální facilitací
- b) sociální konformitou
- c) rozložením zodpovědnosti
- d) sociální fobii
- e) nevím

26. Jak se označuje míra výkonu, kterou od sebe jedinec očekává při provádění známého úkolu?

- a) síla ega
- b) aspirační úroveň
- c) míra funkční autonomie
- d) úroveň anticipace
- e) nevím

27. Učitelka zkouší látku z minulého týdne a zeptá se Martina, jaké je hlavní město Portugalska. Který druh paměti se u Martina při vybavování odpovědi uplatňuje?

- a) krátkodobá paměť
- b) epizodická paměť
- c) procedurální paměť
- d) sémantická paměť
- e) nevím

28. Co je to placebo efekt?

- a) jev, kdy samy o sobě neúčinné prostředky léčí, jestliže je pacient přesvědčen o jejich účinnosti
- b) sugestivní technika zaměřená na dosažení změněného stavu vědomí
- c) stav organismu, který umožňuje prožívat představy, které slouží k odpočinku a sebepoznání
- d) působení naučeného obsahu na nový průběh učení
- e) nevím

29. Šestiměsíční Julián leží v postýlce, pobrukuje si a natahuje se po zajímavé barevné hračce. Jestliže však maminka přes tuto hračku přehodí látku, Julián se po ní ihned přestane natahovat a ztratí zájem. Co je nejspíše příčinou? Co malý Julián postrádá?

- a) schopnost senzomotorických operací
- b) pojetí stálosti objektu
- c) pojetí konzervace
- d) schopnost formálních operací
- e) nevím

30. Pro křivku normálního rozdělení (Gaussova křivka) je typické, že

- a) většina případů se shlukuje kolem střední hodnoty, směrem ke krajním hodnotám množství případů postupně klesá
- b) případy jsou rovnoměrně rozloženy po celém rozsahu škály
- c) většina případů se shlukuje kolem krajních hodnot, směrem ke středním hodnotám množství případů postupně klesá
- d) množství případů je u nižších hodnot škály malé a s vyššími hodnotami postupně roste
- e) nevím

31. Mechanismem tzv. sodíkové pumpy, při které dochází k transportu kationtů Na⁺ a K⁺ přes buněčnou membránu, je

- a) volná difuze
- b) aktivní přenašečový transport
- c) endocytóza
- d) exocytóza
- e) nevím

32. Která z uvedených hodnot patří do normálního rozmezí koncentrace glukózy v krevní plazmě?

- a) 8,4 mmol/l
- b) 0,4 mmol/l
- c) 4,2 mmol/l
- d) 1,6 mmol/l
- e) nevím

33. Na udržování stálého pH v krvi se podílí systém chemických látek, které jsou schopné reagovat jak s kyselinami, tak se zásadami a kompenzovat tak do určitého rozsahu výkyvy pH. Jak se látky s touto funkcí označují?

- a) antigeny
- b) ATPázy
- c) glie
- d) pufrý
- e) nevím

34. Některé kosti se skládají z více částí. Který z uvedených pojmů neoznačuje část hrudní kosti?

- a) tělo
- b) rukojeť
- c) turecké sedlo
- d) mečovitý výběžek
- e) nevím

35. Kde se v lidském těle nachází Malpighiho tělísko a Henleova klička?

- a) v ledvinách
- b) v srdci
- c) v mozku
- d) v cévním systému
- e) nevím

36. Kde se nacházejí nervová centra řídící vazomotoriku?

- a) v bederní oblasti míchy
- b) v mozkovém kmeni
- c) v amygdale
- d) vazomotorika není řízena prostřednictvím nervového systému – průsvit cév je ovlivněn především metabolickou autoregulací (např. účinkem lokálních hodnot pH)
- e) nevím

37. Co platí o oxytocinu?

- a) je vylučován vaječníky, podporuje stahy dělohy při porodu, zabraňuje stahům mlékovodů (před nástupem kojení)
- b) je vylučován vaječníky, působí především v době těhotenství, zabraňuje stahům dělohy (proto se podává jako prevence předčasného porodu), podporuje stahy mlékovodů (a tím usnadňuje kojení)
- c) je produkován v mozku, působí především v době těhotenství, zabraňuje stahům dělohy (proto se podává jako prevence předčasného porodu), podporuje stahy mlékovodů (a tím usnadňuje kojení)
- d) je produkován v mozku, podporuje stahy dělohy při porodu, podporuje stahy mlékovodů (a tím usnadňuje kojení), u mužů podporuje stahy chámovodů
- e) nevím

38. Které hormony produkuje šišinka?

- a) melatonin a růstový hormon (STH)
- b) serotonin a melatonin
- c) růstový hormon (STH) a prolaktin
- d) prolaktin a serotonin
- e) nevím

39. Co platí o tzv. buněčné imunitě?

- a) zahrnuje tvorbu protilátek; efektorovými buňkami jsou lymfocyty B, které se po aktivaci mění na paměťové buňky
- b) zahrnuje tvorbu protilátek; efektorovými buňkami jsou lymfocyty B – ty se po setkání s antigenem aktivují, množí a přeměňují v plazmatické buňky
- c) efektorovými buňkami jsou lymfocyty T – některé typy regulují imunitní funkce, jiný typ se po rozpoznání antigenu na povrchu kterékoli buňky těla naváže na cílovou buňku a uvolněním cytotoxických látek způsobí postupně rozpad této buňky; část T-lymfocytů zůstává v těle dlouhodobě v podobě paměťových buněk
- d) efektorovými buňkami jsou lymfocyty T – ty po setkání s antigenem produkují tzv. primární imunitní odpověď, poté se část lymfocytů T mění na paměťové buňky, které žijí v těle velmi dlouho a zajišťují tzv. sekundární imunitní odpověď s produkcí velkého množství protilátek (na této sekundární odpovědi je založena imunita po prodělané nemoci nebo po očkování)
- e) nevím

40. Která část těla je inervována odtahujícím nervem (nervus abducens)?

- a) svaly hltanu
- b) zevní přímý oční sval
- c) mimické svaly obličeje a podčelistní slinná žláza
- d) trapézový sval a kývače hlavy
- e) nevím

41. Ničím neomezovaný výběr partnera pro zplození potomků se v genetice populací označuje jako

- a) autogamie
- b) vnitřní křížení (inbreeding)
- c) mutačně-selekční rovnováha
- d) panmixie
- e) nevím

42. Který orgán se kromě své hlavní funkce podílí na řízení tlaku krve, účastní se přeměny provitaminu D v jeho aktivní formu a působí také jako endokrinní orgán (např. produkcí erythropoetinu)?

- a) játra
- b) ledviny
- c) slinivka břišní
- d) brzlík
- e) nevím

43. Koncový mozek (telencephalon) je rozdělen na dvě mozkové polokoule – hemisféry. Vyberte tvrzení, které neplatí:

- a) mezi pravou a levou hemisférou existují jak anatomické, tak funkční rozdíly
- b) levá hemisféra řídí pohyb levé poloviny těla a zpracovává senzorické informace z levé poloviny těla (a levé části zorného pole)
- c) levá hemisféra u většiny lidí řídí schopnost vyjadřovat se jazykem a rozumět řeči a psanému slovu
- d) spojení levé a pravé hemisféry zajišťuje kalózní těleso (corpus callosum)
- e) nevím

44. Při zpracování jakých podnětů hrají roli perilymfa a endolymfa?

- a) zrakových
- b) sluchových
- c) čichových
- d) hmatových
- e) nevím

45. Molekulární dědičná choroba, k jejímž nejtěžším příznakům patří mentální retardace, se dědí autosomálně recesivně. Příčinou je mutace v genu, v jejímž důsledku není v organismu vytvářena aminokyselina tyrosin. O jakou chorobu jde?

- a) Downův syndrom
- b) fenylketonurie
- c) autismus
- d) Turnerův syndrom
- e) nevím